

Opinions et réflexions

MÉMORANDUM AU GOUVERNEMENT

Législature 2010-2014

MEMORANDUM AAN DE REGERING

Opinies en beschouwingen

Regeerperiode 2010-2014

V.U.: IBR - David Szafran, Emile Jacquemainlaan 135/1, 1000 Brussel - België

Instituut van de Bedrijfsrevisoren
Emile Jacquemainlaan 135/1
1000 Brussel - België
T: 00 32 2 512 51 36
F: 00 32 2 512 78 86
info@ibr.be
www.ibr-ire.be

EXECUTIVE SUMMARY

Toegevoegde waarde van de audit

De wetgever heeft in 1953 de functie van bedrijfsrevisor in het leven geroepen om de onafhankelijke controle van boekhoudkundige en financiële documenten van ondernemingen en andere openbare en private instellingen te waarborgen. Bedrijfsrevisoren geven al meer dan een halve eeuw blijk van een onmiskenbare *knowhow* waarbij ze gebruik maken van internationaal geharmoniseerde technieken. Ruim duizend bedrijfsrevisoren-natuurlijke personen zijn ingeschreven in het openbaar register. Bovendien zijn meer dan 3.000 personen in bedrijfsrevisorenkantoren tewerkgesteld.

De bedrijfsrevisor is een onafhankelijke en onpartijdige deskundige ten dienste van ondernemingen, publieke overheden en talrijke organismen uit de non-profitsector. Zijn verslagen zijn bestemd voor talrijke belanghebbenden (investeerders, werknemers, leveranciers, klanten, enz.). De betrokken entiteiten doen een beroep op gespecialiseerde diensten van bedrijfsrevisoren, ofwel omdat ze daartoe verplicht zijn door de wet, ofwel op

vrijwillige basis, zodanig dat meer dan 22.000 entiteiten voordeel vinden in de revisorale controle in België. De voornaamste doelstelling is de betrouwbaarheid van de (geconsolideerde) jaarrekening te waarborgen, waarvan de gebruikers verwachten dat die een getrouw beeld geeft van het vermogen, van de financiële toestand en de resultaten van de onderneming.

De *knowhow* van de bedrijfsrevisor beperkt zich niet tot de controle van de rekeningen in de strikte betekenis van het woord. De controle is gebaseerd op audittechnieken die een beoordeling van

de waarderingen en van de kwaliteit van het interne beheersingssysteem inhouden, en steeds vaker ook van het risicobeheersysteem. Daarom doen de overheid en de private economische en sociale actoren veelvuldig beroep op bedrijfsrevisoren.

De tussenkomst van de bedrijfsrevisor verbetert het **vertrouwen** van derden en van de meest uiteenlopende belanghebbenden ("stakeholders"): de leiders van bedrijven en instellingen, aandeelhouders, bankiers, leveranciers, klanten, werknemers, vakbonden, evenals de Staat zelf (in de hoedanigheid van staatskas, waarborg van de sociale zekerheid, enz.). Daarom heeft de tussenkomst van de bedrijfsrevisor positieve gevolgen voor de financiële toestand van de

handels- of non-profit entiteit, voor de economie in het algemeen en voor het openbaar belang. Deze tussenkomst en deze toegevoegde waarde worden thans bedreigd door een **nadelige concurrentie op het vlak van het ereloon voor auditdiensten** terwijl algemeen geweten is dat de kwaliteit van de audit en het niveau van de erelonen samengaan.

De Raad van het IBR van de Bedrijfsrevisoren vraagt derhalve dat de minister die bevoegd is voor Economie een discussieforum opent waarbij het IBR, de economische en sociale partners en wetenschappelijke deskundigen worden betrokken met het oog op het formuleren van voorstellen van actie op korte termijn in het kader van de strijd tegen de overdadige schadelijke concurrentie.

Van links naar rechts:

Ondervoorzitter Daniel Kroes, Voorzitter Michel De Wolf en Secretaris-generaal David Szafran

INHOUDSTAFEL

EXECUTIVE SUMMARY: Toegevoegde waarde van de audit	4	3. Benutten van de Europese en internationale ervaringen	20
INHOUDSTAFEL	6	3.1. Moderniseren van de Belgische boekhoudnormen	20
1. Transparantie en ethiek van het bedrijfsleven: verbeteren van de informatie van de investeerders, schuldeisers, werknemers en andere belanghebbenden	8	3.2. Administratieve vereenvoudiging	20
1.1. Beter informeren en beschermen van de investeerders, werknemers, schuldeisers en andere belanghebbenden van entiteiten met beperkte aansprakelijkheid	8	3.3. Deelnemen aan de Europese debatten	22
1.2. Moderniseren van de aan de ondernemingsraad te verstrekken economische en financiële inlichtingen	10	4. Andere wetgevende aanpassingen	24
1.3. Uitbreiden van het toepassingsgebied van artikel 15bis van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven	10	4.1. Invoeren van een activiteitenverslag voor zeer grote vzw's en van de geconsolideerde jaarrekening voor bepaalde groeperingen van vzw's	24
1.4. Nieuwe verwachtingen	10	4.2. Verder invoeren van de boekhoudkundige transparantie en van de beginselen van deugdelijk bestuur in de overheidssector	24
1.5. Bevorderen van het vertrouwen van investeerders in de door de overheid uitgegeven effecten	11	4.3. Naleven van het specifieke finaliteit van de boekhoudkundige en fiscale wetgevingen	26
2. Totstandkomingsproces van de wetgeving	13	4.4. Herzien van de toelichting bij de jaarrekening met betrekking tot verrichtingen met verbonden partijen	27
2.1. Voorafgaande raadpleging van het IBR en impactstudie	13	4.5. Versterken van de rol van de bedrijfsrevisor bij de controle van de rekeningen van de syndici van mede-eigendommen	28
2.1.1. Raadplegen van het IBR	13	4.6. Aanpassen van de wetgeving aan de terminologie en de structuur van het commissarisverslag zoals voorzien in de ISA's	29
2.1.2. Systematisch aanwenden van impactstudies voorafgaand aan de wijzigingen van het vennootschaps- of verenigingsrecht	13	BIJLAGE: Splitsing van de beroepsordes ?	31
2.1.3. Waarborgen van de naleving, de verbetering en de harmonisatie van het wetgevend kader inzake de benoeming en de taak van commissaris	14	Standpunt van de Instituten van de economische beroepen	
2.2. Bevorderen van de toepassing van het gemeen boekhoudrecht van de verenigingen en, in het algemeen, verduidelijken van de op deze entiteiten toepasselijke wetgeving	17	LEXICON	34
2.3. Verbeteren van de continuïteits- of vereffeningsprocessen van vennootschappen en verenigingen	18		

1. Transparantie en ethiek van het bedrijfsleven: verbeteren van de informatie van de investeerders, schuldeisers, werknemers en andere belanghebbenden

Doelstelling: de informatie van de belanghebbenden verbeteren door de nadruk te leggen op de toegevoegde waarde, in het bijzonder wat de nieuwe assurance opdrachten betreft.

De bedrijfsrevisoren verwelkomen het idee om een grotere rol te vervullen dan nu, bijvoorbeeld inzake toekomstige informatie en beoordeling van risicobeheersystemen. Het komt echter de belanghebbenden toe om aan te geven welke bijkomende informatie zou moeten worden onderworpen aan een kritisch nazicht door een bedrijfsrevisor. Telkens nieuwe vereisten worden gedefinieerd, moet een aangepast referentiekader worden ontwikkeld. In geval van nieuwe verantwoordelijkheden op het vlak van nazicht van toekomstige informatie, informatie inzake risicomanagement, enz., dient het auditberoep te worden beschermd middels een gepast aansprakelijkheidsregime dat op Europees niveau wordt gedefinieerd – naar het in België reeds bestaande voorbeeld.

De honoraria dienen voldoende hoog te zijn om ervoor te zorgen dat de auditor de controlenormen deugdelijk toepast. Voldoende hoge honoraria dragen bij tot de kwaliteit van de audit. Momenteel wordt de steeds toenemende mededinging inzake honoraria echter beklemtoond door de talrijke aanbestedingen en door de publicatie van de erelonen van de commissaris in de toelichting bij de jaarrekening. Academisch onderzoek toont nochtans aan dat hogere erelonen de auditkwaliteit verhogen^[1].

1.1. Beter informeren en beschermen van de investeerders, werknemers, schuldeisers en andere belanghebbenden van entiteiten met beperkte aansprakelijkheid

Het toepassingsgebied van de verbeterde informatie omvat niet alleen de vennootschappen maar ook de verenigingen en stichtingen alsook de openbare sector.

De bescherming van investeerders, schuldeisers en meer bepaald van werknemers is een belangrijke en blijvende doelstelling binnen de Europese Unie en in België, waaraan de bedrijfsrevisoren bijdragen via hun attesteringen.

De Raad van het IBR is derhalve voorstander van de verplichtingen van een minimumkapitaal en van het behoud van het kapitaal. Het kapitaal houdt immers een garantie in voor de schuldeisers (met inbegrip van de werknemers). Er is derhalve reden om het getrouw beeld van de solvabiliteit van de handels- en de non-profit entiteiten te versterken door de overwaardering ervan te vermijden en de schuldeisers aldus te beschermen.

In deze context wenst het IBR dat:

- de wettelijke waarschuwingscriteria inzake “verlies van het kapitaal” (cf. art. 633 W. Venn.) verfijnd worden teneinde ze relevanter te maken ten aanzien van de beginselen van het bedrijfsleven;
- het financieel plan dat de stichters van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, voorafgaand aan de oprichting, moeten opstellen, zou worden beoordeeld voor wat betreft zijn juiste betekenis en voorwaarden inzake opmaak, rekening houdend met de specifieke modaliteiten van de BVBA-S;
- de mechanismen ter bescherming van de schuldeisers en het kapitaal worden uitgebreid tot alle entiteiten met beperkte aansprakelijkheid en niet enkel tot de vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid.

Vanuit dit perspectief stelt de Raad van het IBR in het bijzonder voor om, naar het voorbeeld van de bestaande bepalingen voor vennootschappen (art. 138 W. Venn.), een alarmbelprocedure in te voeren ten aanzien van de raad van bestuur en, in voorkomend geval, ten aanzien van de voorzitter van de rechtbank, op initiatief van de in verenigingen benoemde commissarissen wanneer deze laatste tijdens hun controles ernstige en overeenstemmende feiten vaststellen die de continuïteit van deze verenigingen in gevaar kunnen brengen. De bedreigingen van de continuïteit van de verenigingen verdienen immers, vanuit het oogpunt van het openbaar belang (tewerkstelling van de werknemers, belastinginkomsten en parafiscale inkomsten, enz.) en van de belangen van de schuldeisers, evenveel aandacht als de bedreigingen van de continuïteit van de handelsondernemingen.

Voldoende hoge honoraria dragen bij tot de kwaliteit van de audit.

^[1] Pr. Dr. M. WILLEKENS, *De toegevoegde waarde van de audit – la valeur ajoutée de l'audit – the added value of the audit*, ICCI, Bruges, die Keure, 2008, 128 p.; Pr. Dr. M. WILLEKENS & A. GAEREMYNCK, *Prijzetting in de Belgische auditmarkt*, IBR, 2005, 111 p.

1.2. Moderniseren van de aan de ondernemingsraad te verstrekken economische en financiële inlichtingen

Het koninklijk besluit van 27 november 1973 houdende reglementering van de economische en financiële inlichtingen te verstrekken aan de ondernemingsraden, gaat vooraf aan met name de wet van 1975 op de boekhouding, de hervorming van het revisoraat van 1985, de wet van 7 mei 1999 houdende het Wetboek van vennootschappen en de wet van 2 mei 2002 betreffende de vzw's.

De Raad van het IBR is voorstander van een niet meer belangrijke maar meer relevante financiële informatie te verstrekken nauwer aansluitend bij de verwachtingen van de ondernemingsraden.

De Raad van het IBR is voorstander van het houden van een denk-oefening over de toepassing van het koninklijk besluit betreffende de aan de ondernemingsraden te verstrekken inlichtingen, teneinde

een niet meer belangrijke maar meer relevante financiële informatie te verstrekken nauwer aansluitend bij de verwachtingen van de ondernemingsraden.

1.3. Uitbreiden van het toepassingsgebied van artikel 15bis van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven

De Raad van het IBR stelt voor om de uitzondering van artikel 15bis van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven op te heffen omdat het artikel achterhaald is en als dusdanig nauwelijks in de praktijk wordt toegepast. Deze uitzondering houdt in dat gesubsidieerde onderwijsinstellingen worden vrijgesteld van de verplichting om een bedrijfsrevisor te benoemen voor de controle van en het verschaffen van toelichten bij de aan de ondernemingsraad meegedeelde economische en financiële informatie. Dit voorschrift legt deze benoeming op aan elke andere entiteit waar een ondernemingsraad werd opgericht.

1.4. Nieuwe verwachtingen

Het publiek verwacht meer en meer dat de bedrijfsrevisoren een beoordeling verschaffen over de verslagen inzake duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dit zou de kwaliteit van het verslag verbeteren en het voor de lezers

vergemakkelijken om bijkomende zekerheid over het getrouw beeld van deze verslagen te krijgen. Het is noodzakelijk dat deze referentiekaders gebaseerd zijn op een algemeen (met name ruim) aanvaard referentiekader inzake financiële verslaggeving. In het algemeen is het Belgisch auditberoep voorstander van certificering van verslagen inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen voor grote ondernemingen (inclusief gecertificeerde niet-financiële informatie).

Het Belgisch auditberoep is voorstander van certificering van verslagen inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen voor grote ondernemingen.

Sinds de financiële crisis verwacht het publiek meer betrouwbaarheid omtrent de informatie over de continuïteit van de ondernemingsactiviteit en het beheer van de risico's.

De bedrijfsrevisoren zijn bereid om een hogere graad van zekerheid te bieden over de financiële gezondheid van ondernemingen en andere entiteiten, de continuïteitsproblematiek en de openbaarmaking van de belangrijke risico's in verband met het *business*-model op langere termijn, op voorwaarde dat gepaste referentiekaders ontwikkeld worden en dat redelijke beperkingen aan de aansprakelijkheid worden behouden.

1.5. Bevorderen van het vertrouwen van investeerders in de door de overheid uitgegeven effecten

De financiële transparantie bevordert het vertrouwen in de door de vennootschappen uitgegeven effecten. Dit is de reden waarom de vennootschappen uit de privésector er door de meeste Lidstaten toe gehouden worden precieze verslagen met betrekking tot financiële informatie van hoge kwaliteit op te stellen, bestemd voor hun investeerders en belanghebbenden.

Zoals door de *International Federation of Accountants* (IFAC) terecht onderschreven in haar overleg met de G20, zouden de regelgevers van de financiële markten aan de Staten dezelfde normen moeten opleggen als deze die gelden voor de vennootschappen uit de privésector. Een betrouwbare financiële informatie, een efficiëntere overheidsboekhouding, een grotere transparantie en een doeltreffende externe audit zijn immers essentieel voor het ondersteunen van het vertrouwen van potentiële investeerders in de door de overheid en andere openbare instanties uitgegeven effecten.

Zoals al in Rome werd gezegd, *patere legem*, lijkt het vanzelfsprekend om de door de overheid aan de privésector opgelegde principes zelf ook toe te passen op de overheidssector.

Een betrouwbare financiële informatie, een efficiëntere overheidsboekhouding, een grotere transparantie en een doeltreffende externe audit zijn essentieel voor het ondersteunen van het vertrouwen van potentiële investeerders in de door de overheid en andere openbare instanties uitgegeven effecten.

De ongerustheid over de overheidsschuld in bepaalde Europese landen brengt ernstige tekortkomingen en de hoogdringendheid om te handelen, aan het licht. Het vertrouwen in de overheidsschuld is sterk gedaald naar aanleiding van mislukkingen in de domeinen van boekhouding en controle. Wat België betreft, is voorkómen beter dan genezen.

Het IBR is, zoals de IFAC, van mening dat de overheden een dubbele boekhouding moeten voeren, transparant en internationaal begrijpelijk. Dit kan worden bereikt door de invoering van de specifiek voor de publieke sector ontwikkelde internationale standaarden (de

IPSAS), evenals door de controle van de boekhouding door onafhankelijke en bekwaame deskundigen.

2. Totstandkomingsproces van de wetgeving

Doelstelling: een grotere samenhang in de wettelijke context en een beter “gebruik” van de troeven van de auditor door middel van een snellere tussenkomst van het IBR in het wetgevend proces op de verschillende niveaus van de macht.

2.1. Voorafgaande raadpleging van het IBR en impactstudies

2.1.1. Raadplegen van het IBR

Algemeen vraagt de Raad van het IBR aan de federale regering om systematisch te worden geraadpleegd wanneer maatregelen worden overwogen die betrekking hebben op het normatief kader van ondernemingen en verenigingen. De bedrijfsrevisoren zijn immers unieke waarnemers van het bedrijfsleven en dit op grond van zowel hun specifieke kennis van de micro-economische werkelijkheid als van hun onafhankelijkheid ten overstaan van de eigen belangen van de actoren.

De Raad van het IBR vraagt om systematisch te worden geraadpleegd wanneer maatregelen worden overwogen die betrekking hebben op het normatief kader van ondernemingen en verenigingen.

2.1.2. Systematisch aanwenden van impactstudies voorafgaand aan de wijzigingen van het vennootschaps- of verenigingsrecht

De Raad van het IBR is van mening dat het opportuun is, in de mate van het mogelijke, de keuze van wetgevende opties op het vlak van het vennootschaps- en verenigingsrecht, te laten voorafgaan door een impactstudie, met name in het licht van buitenlandse ervaringen. Dergelijke effectenstudie kan meer bepaald betrekking hebben op de vraag of er geen bijkomende overmatige administratieve lasten worden gecreëerd voor de ondernemingen en verenigingen.

In dit opzicht is het echter gepast er de nadruk op te leggen dat niet elke wettelijke verplichting noodzakelijkerwijs een buitenmatige last inhoudt. Aldus is het systeem van financiële transparantie zoals ingevoerd in België gedurende de laatste dertig jaar (met name de verplichte neerlegging van gestandaardiseerde

rekeningen bij de Nationale Bank van België en de revisorale controle van deze rekeningen voor de grootste ondernemingen en verenigingen], een belangrijke factor van financiële transparantie en zekerheid voor het geheel van de belanghebbenden (vennoten, werknemers, klanten en leveranciers, bankiers, staatskas, enz.). Dit wordt ook als dusdanig erkend door de sociale partners (cf. het advies van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven van 30 januari 2007 betreffende de vereenvoudiging van de boekhoudkundige regels voor KMO's).

Elke wettelijke verplichting houdt niet noodzakelijkerwijs een buitenmatige last in.

Het in vraag stellen van de grondbeginselen van dit systeem, in naam van een simplistische en onjuiste zienswijze op het verlichten van de administratieve lasten, zou niet zonder gevolgen blijven. Gevolgen betreffende de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van informatie voor de kredietverstrekkers (die derhalve niet zouden nalaten hun risicopremie te verhogen) of voor de staatskas en de sociale zekerheid. Hoewel het belang van de controle van de rekeningen van genoteerde vennootschappen voor de investeerders door niemand in vraag wordt gesteld, zou ook het belang van de tussenkomst van de bedrijfsrevisor in niet-genoteerde vennootschappen en verenigingen niet uit het oog mogen worden verloren, zowel voor deze entiteiten zelf (die bij het ontbreken van gecertificeerde rekeningen vaak hogere kredietkosten zouden hebben), als voor de fiscale of sociale administratie.

2.1.3. Waarborgen van de naleving, de verbetering en de harmonisatie van het wetgevend kader inzake de benoeming en de taak van commissaris

De Raad van het IBR is van oordeel dat het opportuun is de criteria van artikel 141 van het Wetboek van vennootschappen te interpreteren op geconsolideerde basis met het oog op het beoordelen van de verplichting om een commissaris te benoemen, en dit naar het voorbeeld van de criteria van toepassing op het volledig schema van de jaarrekening en het jaarverslag. Het is immers onverdedigbaar dat het in bepaalde omstandigheden volstaat om de juridische structuren uit te breiden, opdat een belangrijke onderneming zich zou kunnen onttrekken aan de mechanismen tot bescherming van de belangen van derden (werknemers,

klanten en leveranciers, schuldeisers, openbare besturen, enz.) inzake de geloofwaardigheid van zijn rekeningen.

Overigens leert een onderzoek van het bureau voor handelsinformatie Graydon dat bepaalde grote ondernemingen, die een commissaris moeten benoemen voor de controle van hun jaarrekening, er geen aanduiden. Het is niet te rechtvaardigen dat deze ondernemingen zich in volstreekte onwettigheid weten te onttrekken aan de mechanismen tot bescherming van de belangen van derden wat betreft de geloofwaardigheid van hun jaarrekeningen. Dergelijke situaties roepen voor het overige ook vragen op met betrekking tot de naleving van de voorwaarden voor een gezonde mededinging.

De Raad van het IBR raadt daarom aan maatregelen te treffen om de naleving van de wettelijke verplichting tot benoeming van een commissaris te waarborgen. Dit is mogelijk hetzij door het ten uitvoer leggen van de bestaande vervolgingsmechanismen, hetzij door het invoeren van een nieuw en meer operationeel mechanisme, naar het voorbeeld van de praktijk inzake de laattijdige neerlegging van de rekeningen (administratieve boete).

Hetgeen voorafgaat geldt ook voor verenigingen die een commissaris moeten benoemen indien zij voldoen aan de criteria voorzien in de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen. Statistisch gezien komen hierachter minder vaak overtredingen voor.

Er bestaan overigens bijzondere regelgevingen die, vooral in de verenigingssector, voorzien in de benoeming van een bedrijfsrevisor, of zelfs van een commissaris, en dit ongeacht de omvang. Het zou gepast zijn de benoemingsmodaliteiten (bevoegdheden van de algemene vergadering, termijn van het mandaat, enz.) en de taak van de commissaris (omvang van de controle, enz.) af te stemmen op de algemene definitie uit het Wetboek van vennootschappen en uit de wet van 27 juni 1921.

Bovendien is de Raad van het IBR van mening dat het aanbeveling verdient in artikel 4, 3° van de wet van 27 juni 1921 de vermelding *“ingeval een bezoldiging wordt toegekend”* te schrappen, tekst waaruit ten onrechte de mogelijke kosteloosheid van het commissarismandaat zou kunnen worden afgeleid.

In het algemeen zou de opdracht van de commissaris van verenigingen dienen te worden verduidelijkt op basis van de ervaring binnen vennootschappen. Minstens zou de verplichte aanwezigheid van de commissaris op de algemene vergadering moeten worden ingevoerd.

In een andere sector, die van de beheervenootschappen van auteursrechten, bestaat er eveneens een behoefte aan harmonisatie van het wetgevend kader met betrekking tot de uitoefening van het commissarismandaat. Volgens artikel 24 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht, zoals gewijzigd door de wet van 10 december 2009, zijn de bedrijfsrevisoren ten aanzien van de minister van Economie en van de Controledienst van de in deze wet bedoelde vennootschappen vrijgesteld van hun beroepsgeheim wanneer zij een overtreding vaststellen van het Wetboek van vennootschappen, van de boekhoudwetgeving, van de statuten van de vennootschap, van de bepalingen van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht of van de uitvoeringsbesluiten ervan. Echter, artikel 29 van het Wetboek van strafvordering verplicht iedere ambtenaar die kennis krijgt van een misdaad of van een wanbedrijf daarvan dadelijk melding te maken aan de procureur des Konings. Bijgevolg houdt het opleggen van een aangifteverplichting in hoofde van de bedrijfsrevisor, het risico in te resulteren in een onrechtstreekse aangifte aan het parket, en dus zou dit bepaalde beheerders van beheervenootschappen van auteursrechten kunnen aansporen om te weigeren hun medewerking te verlenen aan de revisorale controle. De Raad is daarom van oordeel dat voormeld artikel 24 dient te worden geschrapt zodat het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor onaangetast blijft. Zoniet is de Raad van het IBR van mening dat op zijn minst de wet betreffende het auteursrecht moet worden gewijzigd naar het voorbeeld van het model dat bestaat voor de FSMA, model dat

voorziet dat werknemers van de FSMA niet gehouden zijn door artikel 29 van het Wetboek van strafvordering en informatie slechts mogen bekendmaken onder specifieke omstandigheden [art. 74 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten].

2.2. Bevorderen van de toepassing van het gemeen boekhoudrecht van de verenigingen en, in het algemeen, verduidelijken van de op deze entiteiten toepasselijke wetgeving

Na de eerste jaren ervaring met de in 2002 hervormde wetgeving inzake de verenigingen zonder winstoogmerk, is de Raad van het IBR van oordeel dat het opportuun is de voorrang van het gemeen boekhoudrecht van de vzw's op de specifieke regelgevingen van verschillende sectoren, te bekrachtigen. In deze context steunt de Raad van het IBR het initiatief van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen (CBN) om een gemeen boekhoudrecht te promoten dat de vergelijkbaarheid van de jaarrekeningen en van de financiële overzichten in de non-profitsector waarborgt.

De afschaffing van specifieke boekhoudreglementeringen, desgevallend via samenwerkingsverdragen met de Gemeenschappen en Gewesten, is van dien aard dat ze de administratieve formaliteiten van entiteiten uit de non-profitsector verlicht en de transparantie en vergelijkbaarheid van hun financiële overzichten verhoogt, en dit ten voordele van alle vragende partijen (leden, werknemers, schuldeisers, begunstigen van de activiteiten, subsidiërende overheden, enz.).

In dit kader zouden nieuwe bevoegdheden kunnen worden toevertrouwd aan de Commissie voor Boekhoudkundige Normen, door een wijziging van de samenstelling door gelijktijdig vertegenwoordigers van de Gemeenschappen en Gewesten op te nemen, alsook uit de verenigingssector.

Het is aan te bevelen een gemeen boekhoudrecht te promoten dat de vergelijkbaarheid van de jaarrekeningen en van de financiële overzichten in de non-profitsector moet waarborgen.

De Raad van het IBR is ten slotte van mening dat het opportuun is het koninklijk besluit van 19 december 2003 betreffende de boekhouding van de grote verenigingen te wijzigen om de gebruikte terminologie beter af te stemmen op de non-profitsector.

Met betrekking tot de begroting van verenigingen stelt de Raad van het IBR voor om artikel 17 van de wet van 1921 te wijzigen. De eerste paragraaf van artikel 17 van de wet van 27 juni 1921 (evenals van de artikelen 37 en 53) bepaalt immers: *“Ieder jaar en ten laatste binnen zes maanden na afsluitingsdatum van het boekjaar, legt de raad van bestuur de jaarrekening van het voorbije boekjaar, opgemaakt overeenkomstig dit artikel, alsook de begroting van het volgende boekjaar, ter goedkeuring voor aan de algemene vergadering.”*

Het is onduidelijk of in deze wettekst onder “volgende boekjaar” wordt verstaan het boekjaar van het lopende kalenderjaar (volgens op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft) of van het volgende jaar (volgens op het kalenderjaar gedurende hetwelke de jaarrekening wordt voorgesteld). De Raad van het IBR is van oordeel dat zou dienen te worden verduidelijkt dat onder “volgend boekjaar” dient te worden verstaan het volgende jaar en niet het lopende jaar. Vanuit een economisch oogpunt en om redenen van behoorlijk bestuur – de voorlegging van de jaarrekening (voor een entiteit die afsluit op 31 december) kan gebeuren tot eind juni – is het immers zinloos om een begroting te stemmen voor een jaar dat al voor de helft verstreken is.

2.3. Verbeteren van de continuïteits- of vereffeningprocessen van vennootschappen en verenigingen

De Raad van het IBR verheugt zich over de eerste resultaten gerealiseerd in het kader van de wet van 31 januari 2009 op de continuïteit van de ondernemingen. Het is echter van oordeel dat de geldende regelgeving in de loop van de huidige legislatuur zou dienen te worden geëvalueerd om een aantal tekortkomingen bij te stellen en de doeltreffendheid ervan te verbeteren. Zo is de Raad van het IBR van oordeel dat de functies van ondernemingsbemiddelaar en gerechtsmandataris duidelijker moeten worden uitgetekend om de vakbekwaamheid van de aangeduide personen beter te garanderen, in het bijzonder wat betreft hun ervaring met de zakenwereld. Middelen daartoe zijn het toezicht door en de vereenvoudigde herroepbaarheid door

de rechtbank. Het IBR ondersteunt het standpunt dat zijn leden beschikken over een bijzonder relevant profiel voor het begeleiden van ondernemingen waarvan de continuïteit eerder dan de ontmanteling dient te worden aangemoedigd.

Indien echter de vereffening zich opdringt of indien hiertoe wordt beslist, stelt de Raad van het IBR voor dat zijn leden, alsook deze van het IAB en het BIBF evenals de advocaten, zouden worden vrijgesteld van de voorafgaande goedkeuring van de handelsrechtbank bij de benoeming in de hoedanigheid van vereffenaar van een vennootschap. De benoeming van de vereffenaar dient thans immers, overeenkomstig het Wetboek van vennootschappen, binnen de vierentwintig uren door de handelsrechtbank te worden bevestigd. De Raad van het IBR is van oordeel dat deze bevestiging overbodig is indien de opdracht van vereffenaar wordt toevertrouwd aan een bedrijfsrevisor, accountant of erkend boekhouder, aangezien deze beroepsbeoefenaars onderworpen zijn aan permanente, door de wet voorziene controles van hun integriteit maar ook van hun bekwaamheid. De Raad van het IBR stelt derhalve voor om te voorzien in de automatische erkenning van vereffenaars benoemd onder de advocaten, de leden van het IBR, het IAB en het BIBF, zonder voorafgaandelijke tussenkomst van de rechtbanken.

De bedrijfsrevisoren beschikken over een bijzonder relevant profiel voor het begeleiden van ondernemingen waarvan de continuïteit eerder dan de ontmanteling dient te worden aangemoedigd.

In een breder perspectief stelt de Raad van het IBR voor dat de huidige wetgeving inzake de vereffening van vennootschappen zou worden geëvalueerd. In het kader van deze evaluatie zou het passend zijn de ondubbelzinnige mogelijkheid van een gelijktijdige sluiting in een wetbepaling te verduidelijken. Zo zou deze evaluatie ook een opportuniteit kunnen zijn om (al dan niet) de functie van vereffenaar van entiteiten van de non-profitsector, te organiseren overeenkomstig de op de vereffening van vennootschappen toepasselijke beginselen.

3. Benutten van de Europese en internationale ervaringen

Doelstelling: de harmonisering van de referentiekaders inzake audit en boekhouding met de beste internationale praktijken en tegelijkertijd de promotie van het Belgisch model in het buitenland.

3.1. Moderniseren van de Belgische boekhoudnormen

Het op termijn invoeren van IFRS-normen voor de KMO's draagt niet langer de voorkeur weg van de Raad van het IBR. Wel is de Raad voorstander van de modernisering van het Belgisch boekhoudrecht in het licht van internationale normen. Deze benadering is gunstiger voor het behoud van eenvoudiger beheersbare verhoudingen tussen boekhouding en fiscaliteit, waarbij gebruik gemaakt wordt van de beste internationale praktijk op boekhoudkundig gebied.

Het op termijn invoeren van IFRS-normen voor de KMO's draagt niet langer de voorkeur weg van de Raad van het IBR. Wel is de Raad voorstander van de modernisering van het Belgisch boekhoudrecht in het licht van internationale normen.

Bovendien vraagt de Raad van het IBR aan de minister van Financiën om onmiddellijk studies aan te vatten omtrent de opsporing van de wijzigingen die aan het Belgisch fiscaal recht en aan het modelformulier voor de aangifte van de vennootschapsbelasting zullen moeten worden aangebracht teneinde de Belgische ondernemingen te garanderen dat de modernisering van het Belgisch boekhoudrecht in het licht van internationale normen niet zal gepaard gaan met een verzwarende (noch verlichting) van de fiscale last die het gevolg is van deze invoering.

3.2. Administratieve vereenvoudiging

Volgens het compromis dat tussen de Europese ministers op 30 mei 2011 werd onderhandeld en door het Europees Parlement op 13 december 2011 licht werd geamendeerd, zouden de kleine ondernemingen (die twee van de volgende drie drempels niet overschrijden: 10 werknemers, een balanstotaal van 350.000 euro, 700.000 euro omzet) door de Lidstaten kunnen worden vrijgesteld van de verplichting tot neerlegging van hun jaarrekeningen, die dan vervangen zou worden door een vereenvoudigde balans, neer te leggen bij de griffie van de rechtbank van koophandel.

De boekhouding aanzien als een last staat haaks op de noodzakelijke versterking bij het sturen van het beleid van de KMO's waarin de boekhouding een onmisbaar hulpmiddel is, maar de Raad van het IBR kan leven met het Europees compromis.

De boekhouding aanzien als een last staat haaks op de noodzakelijke versterking bij het sturen van het beleid van de KMO's waarin de boekhouding een onmisbaar hulpmiddel is.

Mocht dit in voege treden dan zal het IBR echter niet nalaten de Belgische overheden te verzoeken de neerlegging van de jaarrekeningen bij de Nationale Bank van België te behouden. Des te groter de transparantie, des te hoger is de kwaliteit van de rekeningen. Des te veiliger het economische leven, en dit zowel voor de aandeelhouders, de werknemers, de leveranciers, de klanten, de banken en de Staat zelf.

In een andere gedachtengang maakt de fiscale administratie, zoals andere belanghebbende partijen (aandeelhouders en andere investeerders, werknemers, leveranciers en klanten, kredietverstrekkers, enz.), deel uit van de bestemmingen van de financiële informatie. De jaarrekening is immers het uitgangspunt voor het bepalen van de belastbare grondslag. Derhalve wint de overgang van het boekhoudresultaat naar de belastbare grondslag aan belang bij een betrouwbare jaarrekening. De tussenkomst van de bedrijfsrevisor laat toe de betrouwbaarheid van de jaarrekening en dus, onrechtstreeks, van de belastingaangifte, te versterken. Zo bevestigt bijvoorbeeld de wetgeving inzake het aandelenoptieplan en kapitaalparticipatieplan, ten opzichte van de fiscale administratie, de valorisatie van niet-genoteerde aandelen wanneer deze het voorwerp uitmaken van een eensluidend advies van de commissaris of, bij gebreke daarvan, van een bedrijfsrevisor of van een accountant. Voor zover de jaarrekening van de ondernemingen wordt gecontroleerd door een bedrijfsrevisor, stelt de Raad van het IBR ten behoeve van deze ondernemingen een aantal maatregelen voor met het oog op de administratieve vereenvoudiging, meer bepaald in het kader van de controle van de fiscale aangifte. Deze zou met name de vorm kunnen aannemen van een vermindering van de periodiciteit waarbinnen de door de fiscale administratie verrichte controles gebeuren.

Het IBR zal echter niet nalaten de Belgische overheden te verzoeken de neerlegging van de jaarrekeningen bij de Nationale Bank van België te behouden.

De Raad van het IBR stelt daarnaast voor om de vermindering van een aantal administratieve formaliteiten uit te breiden tot de verenigingen die een commissaris hebben aangesteld. Aangezien hun jaarrekening door een bedrijfsrevisor wordt gecontroleerd, lopen deze laatste immers minder het risico om de ontvangen subsidies verkeerd te gebruiken. Een vermindering van de administratieve formaliteiten die op hen wegen, zoals een vermindering van de omvang van de administratieve controle inzake besteding van de ontvangen subsidies, lijkt derhalve verantwoord.

3.3. Deelnemen aan de Europese debatten

De Raad van het IBR vraagt aan de Belgische regering om te worden betrokken bij de antwoorden op de Europese raadplegingen die zij voorbereidt in de domeinen verbonden met audit, financiële informatie en bestuur.

Over het algemeen heeft de financiële crisis van 2008-2009, de onderlinge afhankelijkheid van de nationale of continentale economieën aangetoond, voor diegenen die hiervan nog niet overtuigd waren. De Belgische economie, haar ondernemingen en werknemers hebben er dus belang bij dat België deelneemt aan de internationale en Europese debatten inzake deugdelijk bestuur, economische regulering en toezicht op de audit.

De Raad van het IBR vraagt aan de Belgische regering om te worden betrokken bij de antwoorden op de Europese raadplegingen die zij voorbereidt in de domeinen verbonden met audit, financiële informatie en bestuur.

Nieuwe maatregelen moeten in elk geval in verhouding staan tot de doelstellingen van financiële transparantie en vrije mededinging opgelegd door de Europese Commissie aan zijn Lidstaten.

Bijvoorbeeld, de aanstelling van auditors door een toezichthouder of een andere derde partij, het verbod op het verschaffen van alle niet-auditdiensten en de verplichte periodieke externe rotatie van auditkantoren staan niet in verhouding tot de algemene doelstelling van financiële transparantie. Onevenwichtige regelgevingen die de vrije mededinging tussen auditors zouden beperken ten gunste van andere gereguleerde beroepen die niet-auditdiensten leveren, moeten worden vermeden zowel op nationaal als op Europees niveau.

Verschillende studies hebben het negatief effect van rotatie van auditkantoren op de kwaliteit van de audit onderzocht, op het boekhoudkundig conservatisme en op de auditkosten. Vaak geciteerde nadelen zijn het verlies van voldoende kennis van de klant en van zijn activiteiten en de veranderingskosten. In een systeem van verplichte periodieke vervanging van het auditkantoor, verliezen de auditors de specifieke kennis en expertise van de cliënt en wordt hun vermogen om doeltreffend het bestuursorgaan te controleren aangetast, minstens de eerste twee jaar.

De Belgische economie heeft er belang bij dat België deelneemt aan de internationale en Europese debatten inzake deugdelijk bestuur, economische regulering en toezicht op de audit.

Een systematisch verplichte openbare aanbesteding verhoogt onnodig de (reeds zeer hoge) druk op de audithonoraria en brengt risico's op het vlak van de kwaliteit van de audit binnen.

De bestuurders (ook de uitvoerende) worden benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders, wat eveneens geldt voor de commissarissen. De bezoldiging van de bestuurders wordt echter bepaald overeenkomstig de marktvoorwaarden, zonder enige aanbestedingsprocedure. Waarom moet men op een andere manier te werk gaan voor de commissarissen?

De Raad van het IBR maakt zich zorgen over sommige Europese politieke boodschappen die inhouden dat de wettelijke controle van de rekeningen van KMO's een minder grote mate van zekerheid zouden moeten verschaffen dan deze van de grote ondernemingen. Deze boodschappen houden geen rekening met de realiteit op nationaal niveau en evenmin met het subsidiariteitsbeginsel. Volgens het IBR zou een attestering op een lager niveau dan deze van de wettelijke audit in België enkel relevant zijn voor kleine ondernemingen die zich onder de bestaande drempels bevinden met betrekking tot de vrijstelling van de wettelijke controle van hun rekeningen. Deze drempels zouden trouwens onveranderd moeten blijven op Europees niveau, en niet verlaagd worden in België. De promotie van betrouwbare rekeningen voor alle entiteiten met beperkte aansprakelijkheid is belangrijk voor vele belanghebbende partijen, evenals voor het openbaar belang, zoals de financiële crisis het heeft bewezen. De certificering van de rekeningen, zoals die in België sinds meerdere jaren wordt beoefend, heeft de relevantie en de doeltreffendheid ervan bewezen.

4. Andere wetgevende aanpassingen

4.1. Invoeren van een activiteitenverslag voor zeer grote vzw's en van de geconsolideerde jaarrekening voor bepaalde groeperingen van vzw's

De wet van 2 mei 2002 die de wet van 27 juni 1921 heeft gewijzigd, heeft nieuwe transparantiemechanismen voor verenigingen ingevoerd, maar er werd echter vergeten om te voorzien in een equivalent van het jaarverslag zoals dat bestaat voor de grootste vennootschappen.

De Raad van het IBR is van oordeel dat zeer grote vzw's een activiteitenverslag zouden moeten opstellen en bekendmaken. Dit zou enerzijds toelaten om aan de courante eis van subsidiërende overheden te voldoen om een verslag over de activiteiten van de gesubsidieerde entiteit te ontvangen. Anderzijds zou dit verslag toelaten de transparantie van verenigingen te versterken met betrekking tot de wijze waarop zij hun niet-winstgevende doelstellingen dienen. Dit activiteitenverslag zou zich kunnen inspireren op het jaarverslag van de ondernemingen en op de bepalingen van toepassing op de vennootschappen met sociaal oogmerk die hun activiteiten moeten verantwoorden door middel van een bijzonder verslag over de wijze waarop er wordt gewaakt over de verwezenlijking van het vooropgestelde sociaal oogmerk.

De Raad van het IBR is voor het overige van oordeel dat groeperingen van vzw's, van grote omvang, naar het voorbeeld van groepen van vennootschappen, een geconsolideerde jaarrekening zouden moeten opstellen en bekendmaken.

4.2. Verder invoeren van de boekhoudkundige transparantie en van de beginselen van deugdelijk bestuur in de overheidssector

De Raad van het IBR is voorstander van het invoeren van een duidelijk en homogeen boekhoudkundig kader in de overheidssector, desgevallend door samenwerkings-

Zeergrote vzw's zouden een activiteitenverslag moeten opstellen en bekendmaken.

akkoorden tussen de Gemeenschappen en de Gewesten. Het doel is de boekhoudprocedures te vereenvoudigen en te verduidelijken met het oog op het verkrijgen van meer relevante financiële overzichten.

De Raad van het IBR is van oordeel dat het van fundamenteel belang is het openbare bestuur met betrekking tot financiële aangelegenheden te versterken, zoals aanbevolen door internationale organisaties (het IMF, de Wereldbank, de OESO, de EU en de Raad van Europa, zonder het IFAC en de FEE te vergeten). Het gaat enerzijds, om een betere beheersing van de overheidsuitgaven na te streven, en, anderzijds, het versterken van de leesbaarheid van de rekeningen en de begrotingen. De aanbeveling is gebaseerd op de overtuiging dat transparantie in de overheidsfinanciën één van de voorwaarden is voor zowel een echte democratische werking als voor het deugdelijk bestuur van de openbare financiën.

Transparantie van de overheidsfinanciën is één van de voorwaarden van zowel een echte democratische werking, als van het deugdelijk bestuur van de openbare financiën.

De Raad van het IBR is van mening dat de interne controle deel uitmaakt van de fundamentele punten van een goed bestuur dat toelaat zich in redelijke mate te wapenen tegen de risico's van elke aard waaraan gemeenschappen zijn blootgesteld. De Raad van het IBR stelt voor dat het interne controlesysteem het voorwerp zou uitmaken van een door het bestuursorgaan goedgekeurd reglement, aangepast aan de omvang van de overheidsentiteit.

De Raad van het IBR verheugt zich erover dat de wet van 6 april 2010 tot versterking van het deugdelijk bestuur bij de genoteerde vennootschappen en de autonome overheidsbedrijven gedeeltelijk is tegemoetgekomen aan de behoefte om deugdelijk bestuur in overheidsbedrijven te bevorderen. Op grond van deze wet moeten autonome overheidsbedrijven een verklaring inzake deugdelijk bestuur opnemen in het jaarverslag of in een afzonderlijk verslag. Door deze wijziging heeft de wetgever ook de verplichting ingevoerd voor de commissaris om zich uit te spreken over deze verklaring.

De Raad van het IBR is overigens van oordeel dat het opportuun is een externe controle in te voeren van de rekeningen van de entiteiten van de openbare sector door één of meerdere bedrijfsrevisoren, zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van andere overheden zoals het Rekenhof. In dit opzicht verheugt het IBR zich over de oprichting van het Auditcomité van de Federale Overheid, en bevestigt het de beschikbaarheid van zijn leden om het Auditcomité bij te staan in de uitoefening van zijn taken.

Het is opportuun een externe controle in te voeren van de rekeningen van de entiteiten van de openbare sector door één of meerdere bedrijfsrevisoren, zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van andere overheden zoals het Rekenhof.

Het samenwerkingsmemorandum inzake financiële audit van bepaalde entiteiten van de Vlaamse overheid, afgesloten op 26 januari 2011 tussen het Rekenhof, de Interne Audit Vlaamse Administratie en het IBR, kan op het federaal vlak een inspiratiebron vormen.

4.3. Naleven van het specifieke finaliteit van de boekhoudkundige en fiscale wetgevingen

Artikel 15 van het Wetboek van vennootschappen voorziet een onderscheid tussen de grote en de kleine vennootschappen. Op grond van deze bepaling zijn kleine vennootschappen deze vennootschappen met rechtspersoonlijkheid die voor het laatste en het voorlaatste afgesloten boekjaar, niet meer dan één van de volgende criteria overschrijden:

- jaargemiddelde van het personeelsbestand: 50;
- jaaromzet, exclusief de BTW: 7.300.000 euro;
- balanstotaal: 3.650.000 euro;

tenzij het jaargemiddelde van het personeelsbestand meer dan 100 bedraagt.

Deze definitie is een conforme omzetting van de Vierde Europese Vennootschapsrichtlijn. Deze richtlijn verplicht grote vennootschappen hun jaarrekening op te stellen volgens

een volledig schema (art. 93 W. Venn.), een jaarverslag op te stellen (art. 94 W. Venn.), evenals een commissaris te benoemen (art. 141, 2° W. Venn.).

In België verwijzen een aantal fiscale bepalingen (bijvoorbeeld op het vlak van de berekening van het bedrag van de notionele intresten) naar deze definitie in artikel 15 van het Wetboek van vennootschappen.

De Raad van het IBR stelt vast dat het op elkaar afstemmen van de fiscale en boekhoudkundige definitie verwarring kan scheppen tussen de specifieke doelstellingen van elk van deze wetgevingen, deze zelfs aan elkaar kan tegenstellen. Het is immers van openbaar belang dat zoveel mogelijk vennootschappen aan de meest uitgewerkte regels inzake boekhoudkundige transparantie worden onderworpen (hetgeen inhoudt dat de definitie van kleine vennootschap beperkend blijft overeenkomstig het beginsel van de Richtlijn volgens hetwelk dit statuut een afwijkend karakter heeft), terwijl de fiscale wetgever omgekeerd zou kunnen beogen om meer vennootschappen te laten genieten van de fiscale voordelen van KMO's. Het is overigens niet logisch, en zelfs ongrondwettelijk, dat in het licht van het wettigheidsbeginsel van de belasting, de definitie van fiscale KMO kan worden gewijzigd bij koninklijk besluit (aangezien de Koning bevoegd is om de drempels van artikel 15 van het Wetboek van vennootschappen te wijzigen).

Het is van openbaar belang dat zoveel mogelijk vennootschappen aan de meest uitgewerkte regels inzake boekhoudkundige transparantie worden onderworpen.

Bijgevolg vraagt de Raad van het IBR dat de definitie van fiscale "KMO" zou worden ingevoegd in het Wetboek van de inkomstenbelastingen zonder verwijzing naar de definitie van het Wetboek van vennootschappen.

4.4. Herzien van de toelichting bij de jaarrekening met betrekking tot verrichtingen met verbonden partijen

Een koninklijk besluit van 10 augustus 2009 legt bepaalde categorieën van entiteiten de verplichting op om in de toelichting bij de jaarrekening bepaalde inlichtingen op te

nemen met betrekking tot de van betekenis zijnde transacties met verbonden partijen, die buiten normale marktvoorwaarden worden verricht.

Hoewel de CBN en het IBR hebben getracht de draagwijdte van deze nieuwe verplichting te verduidelijken in een door hen uitgebracht advies, stelt de Raad van het IBR vast dat de huidige regelgeving bijzonder ingewikkeld is en slecht gecoördineerd met de vroegere bepalingen, en bijgevolg niet echt bijdraagt tot de doelstelling van een betere transparantie.

De Raad van het IBR is bijgevolg van mening dat het opportuun zou zijn om bepaalde passages van dit besluit te verduidelijken en om alle toelichtingen bij de jaarrekening, handelend over dezelfde problematiek, of over verwante aangelegenheden, te coördineren.

Voor wat de non-profitsector betreft, moet daarenboven rekening worden gehouden met het feit dat de activiteiten per definitie meestal buiten normale marktvoorwaarden worden verricht. De Raad van het IBR stelt daarom voor dat, voor wat de vzw's betreft, de nieuwe jaarrekeningverplichtingen zouden worden vervangen door het hiervoor vermelde activiteitenverslag.

4.5. Versterken van de rol van de bedrijfsrevisor bij de controle van de rekeningen van syndici van mede-eigendommen

Onder de voorgaande legislatuur heeft het Parlement getracht de werking van mede-eigendommen te moderniseren en hun beheer transparanter te maken, wat resulteerde in de wet van 2 juni 2010 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek. Rekening houdend met de overhaasting die het einde van de vorige legislatuur kenmerkte, is het IBR van oordeel dat dit werk niet als afgerond kan worden beschouwd.

Naar het voorbeeld van de Franse wetgeving, stelt de Raad van het IBR voor dat de wet elke bezoldigde beheerder zou verplichten de vorm van een vennootschap aan te nemen (naar het voorbeeld van de beursvennootschappen die de individuele activiteit

van de wisselagent hebben overgenomen], en dat de rekeningen van beheerdersvennootschappen verplicht door een commissaris zouden worden gecontroleerd.

De Raad van het IBR is bovendien van mening dat het nuttig zou zijn om de term “rekeningencommissaris” (*commissaire aux comptes*), zoals opgenomen in de nieuwe wetgeving, te herzien. Om elke verwarring bij het publiek te vermijden, moet het gebruik van de term “[rekeningen]commissaris” (*commissaire [aux comptes]*) voorbehouden worden voor de bedrijfsrevisoren. Het is in ieder geval weinig verantwoord om een opdracht tot het nazien en corrigeren van boekhoudstukken, in de zin van de wet betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen van 22 april 1999, toe te vertrouwen aan andere personen dan bedrijfsrevisoren en accountants, dit wil zeggen aan hiervoor niet opgeleide personen die niet onder het toezicht van geëigende tuchtorganen staan. Het Grondwettelijk Hof lijkt overigens een gelijkaardige interpretatie van de wetgeving voor te staan, behoudens het recht voor de mede-eigenaars om zelf de functie uit te oefenen (arrest van 15 december 2011). Het is dus wenselijk dat de uitdrukking “rekeningencommissaris” vervangen wordt door “verificateur van de rekeningen”, en dat wanneer de functie waargenomen wordt door een mede-eigenaar, deze de titel draagt van “mede-eigenaar dienstdoende als verificateur van de rekeningen”.

De Raad van het IBR stelt voor dat de rekeningen van syndicusvennootschappen verplicht door een commissaris zouden worden gecontroleerd.

4.6. Aanpassen van de wetgeving aan de terminologie en de structuur van het commissarisverslag zoals voorzien in de ISA's

Onder de voorgaande legislatuur hebben de minister bevoegd voor Economie alsook de Hoge Raad voor de Economische Beroepen de norm inzake de toepassing van de ISA's in België (*International Standards on Auditing*) goedgekeurd.

Deze norm voorziet in de toepassing van de ISA's voor de controle van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang met betrekking tot de boekjaren afgesloten vanaf 15 december 2012 en voor de controle van financiële overzichten

Het hanteren van een internationale terminologie biedt het voordeel dat de verslagen van de auditor kunnen worden vergeleken, niet enkel in de landen van de Europese Unie maar ook daarbuiten.

van andere entiteiten met betrekking tot de boekjaren afgesloten vanaf 15 december 2014.

De toepassing van de ISA's houdt in dat de Nederlandstalige en Franstalige landen een internationale en gemeenschappelijke terminologie zullen moeten hanteren.

Hoewel de inhoudelijke wijzigingen beperkt zijn, zou de toepassing van de ISA's gepaard dienen te gaan met een aanpassing van de artikelen 144 en 148 van het Wetboek van vennootschappen. De

toepassing van ISA 700 in het bijzonder zou immers een invloed moeten hebben op de structuur en de terminologie van het commissarisverslag.

Het hanteren van een internationale terminologie biedt het voordeel dat de verslagen van de auditor kunnen worden vergeleken, niet enkel in de landen van de Europese Unie maar ook daarbuiten.

BIJLAGE

Splitsing van de beroepsordes ?

Standpunt van de Instituten van de economische beroepen

22 juli 2011

De drie Instituten van de economische beroepen (het IBR, het IAB en het BIBF) vertegenwoordigen ongeveer 15.000 leden, waarbij dan nog eens hun bedienden, stagiairs en medewerkers dienen geteld te worden. De Instituten hebben zich steeds uitgesproken voor hun huidige structuur en zijn geen voorstander van een eventuele splitsing van de Instituten op grond van taal of andere criteria.

De deontologische regels en de regels in verband met de toegang tot het beroep worden op Europees (richtlijn 2006/43/EG betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen; richtlijn met betrekking tot de erkenning van beroepskwalificaties; enz.) en op mondiaal niveau geregeld (bijv. Ethische Code IFAC). Een splitsing van deze materies zou ingaan tegen de internationale en Europese tendens naar meer harmonisatie, met de bedoeling een grotere vergelijkbaarheid tussen de financiële overzichten en een administratieve vereenvoudiging te verkrijgen.

Bovendien kent België een open economie, die grotendeels bestaat uit KMO's en dochterondernemingen van buitenlandse groepen. Deze situatie maakt de doelstelling van een Europese en internationale harmonisatie nog meer noodzakelijk.

Ook op het vlak van het publiek toezicht met de Hoge Raad voor de Economische Beroepen wordt gestreefd naar harmonisatie tussen de drie Instituten. Een splitsing zou leiden tot een minder doeltreffend publiek toezicht.

Een splitsing houdt niet de minste toegevoegde waarde in. Bovendien mag men aannemen dat de kosten gevoelig zullen verhogen, en dit niet alleen voor de 15.000 beroepsbeoefenaars van de drie Instituten maar ook voor de 340.000 ondernemingen en verenigingen die een beroep doen op de diensten van deze beroepsbeoefenaars. De grote en minder grote multidisciplinaire kantoren die in

België actief zijn, zouden in geval van splitsing hun aansluitingen en administratieve verplichtingen bij diverse instanties moeten verdubbelen.

Het vennootschaps- en verenigingsrecht met daarin begrepen het boekhoudrecht, dat het essentiële kader vormt voor de economische beroepen, behoort tot de federale bevoegdheid.

Het IAB en het IBR betrekken sinds 2010 trouwens een gemeenschappelijk gebouw en hebben een gemeenschappelijke structuur in het leven geroepen om bepaalde kosten te delen en synergieën te ontwikkelen.

De contacten tussen de Instituten en hun leden vinden trouwens plaats in de taal van het lid. In ieder geval zijn er per taalrol onderscheiden vormingssessies, examenjury's en tuchtcommissies. Dit beantwoordt voldoende aan de behoeften van de leden en maakt de overgang naar een taalkundige splitsing overbodig.

Jean-Marie CONTER
Voorzitter BIB

André BERT
Voorzitter IAB

Michel DE WOLF
Voorzitter IBR

Het Instituut van de Bedrijfsrevisoren staat ter beschikking van de federale Regering en van haar leden om hen zijn memorandum voor te stellen en eventueel voorontwerpen van concrete uitvoeringsteksten te suggereren.

Contactpersonen:

Michel DE WOLF, Voorzitter
Daniel Kroes, Ondervoorzitter
David Szafran, Secretaris-generaal

m.dewolf@ibr-ire.be
d.kroes@ibr-ire.be
d.szafran@ibr-ire.be

Instituut van de Bedrijfsrevisoren – Koninklijk Instituut
Emile Jacqmainlaan, 135/1
1000 Brussel
Tel: 02.512.51.36 – Fax: 02.512.78.86
www.ibr-ire.be - info@ibr-ire.be

LEXICON

Auditcomité

Organisaties van openbaar belang (zijnde thans de genoteerde vennootschappen, de kredietinstellingen en de verzekeringsondernemingen) zijn, behoudens uitzonderingen, sinds 2009 verplicht om binnen hun bestuursorgaan een auditcomité op te richten. Dit comité dient te zijn samengesteld uit niet-uitvoerende bestuurders waarvan ten minste één lid onafhankelijk is. Het comité zal vanuit zijn samenstelling moeten beschikken over een specifieke deskundigheid op het gebied van boekhouding en audit.

Het auditcomité is meer bepaald belast met de volgende opdrachten:

- monitoring van het financiële verslaggevingsproces;
- monitoring van de doeltreffendheid van de systemen voor interne controle en risicobeheer;
- in voorkomend geval, monitoring van de interne audit en van zijn doeltreffendheid;
- monitoring van de wettelijke controle van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening;

- beoordeling en monitoring van de onafhankelijkheid van de commissaris en, in voorkomend geval, van de bedrijfsrevisor die instaat voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening, waarbij met name wordt gelet op het verstrekken van bijkomende diensten.

Auditcomité van de Federale Overheid (ACFO)

Het ACFO is een adviesorgaan ten behoeve van de Ministerraad dat laatstgenoemde inlicht over de betrouwbaarheid van de interne controlesystemen van de federale diensten.

Auditrichtlijn

Richtlijn 2006/43/EC van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006. Ze vereist dat de Lidstaten een doeltreffend systeem van openbaar toezicht op de activiteiten van de wettelijke auditors en de bedrijfsrevisorenkantoren opzetten.

Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA)

De FSMA is de opvolger van de vroegere CBFA (Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen). Zij staat in voor het toezicht op de financiële markten en

genoteerde vennootschappen, de erkenning van en het toezicht op bepaalde categorieën van financiële instellingen, de naleving van gedragsregels door de financiële bemiddelaars en supervisie op de commercialisatie van de beleggingsproducten voor het grote publiek en het zgn. "sociaal" toezicht op de aanvullende pensioenen. De wetgever heeft de FSMA ook opgelegd een bijdrage te leveren aan de financiële vorming van de spaarders en de beleggers.

Belanghebbende partij (*stakeholders*)

Belanghebbende partijen bij een entiteit zijn bijvoorbeeld de leiders van deze entiteit, de werknemers en hun vakbonden, alsook de aandeelhouders, bankiers, leveranciers, klanten, de Staat, de sociale zekerheid, enz.

Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten (BIBF)

Het BIBF is een publiekrechtelijke beroepsorganisatie die thans bij de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen geregeld is. Het heeft meer bepaald als opdracht om te waken over de opleiding van zijn leden en over de goede uitvoering van de aan zijn leden toevertrouwde opdrachten.

Besloten Vennootschap met Beperkte Aansprakelijkheid – Starter (BVBA-S)

De BVBA-S werd ingevoerd teneinde het ondernemerschap te bevorderen. De BVBA-S kan opgericht worden met een startkapitaal beperkt tot 1 euro naar het voorbeeld van gelijksoortige vennootschapsvormen in de aangrenzende landen.

Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB)

De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven is een orgaan dat ten dienste staat van de economische en sociale actoren met als opdracht het overmaken, aan een minister of aan de wetgevende kamers, hetzij uit eigen beweging, hetzij op aanvraag van deze overheidsorganen en onder de vorm van verslagen die de verschillende standpunten weergeven die in zijn midden werden uiteengezet, van alle adviezen of voorstellen omtrent de vraagstukken die betrekking hebben op 's lands bedrijfsleven.

Commissie voor Boekhoudkundige Normen (CBN)

De CBN werd opgericht bij wet van 17 juli 1975 op de boekhouding van de ondernemingen. Ze heeft als opdracht de Regering en het Parlement op hun verzoek of uit eigen beweging van advies te dienen en door middel

van adviezen en aanbevelingen bij te dragen tot de ontwikkeling van de leer van het boekhouden en de beginselen te bepalen van een regelmatige boekhouding. De CBN verstrekt advies ten aanzien van ondernemingen en vennootschappen en sinds 2005 ook ten aanzien van verenigingen zonder winstoogmerk, internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen.

Ethische Code van de IFAC

Gedragscodes van de boekhoudkundige beroepsbeoefenaars opgesteld door het Ethisch Comité van de IFAC (zie ook IFAC).

Federatie van Europese Accountants (FEE)

De FEE is de representatieve organisatie van de audit- en boekhoudkundige beroepen in Europa. 43 beroepsinstituten uit 32 verschillende landen zijn lid van de FEE, waaronder in België het Instituut van de Bedrijfsrevisoren en het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten.

Hoge Raad voor de Economische Beroepen (HREB)

De Hoge Raad voor de Economische Beroepen, een zelfstandig organisme met zetel in Brussel, wordt thans geregeld in artikel 54 van de wet van 22 april 1999

betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen. Hij is meer bepaald belast met de beraadslaging over de ontwerpnormen of –aanbevelingen voorgesteld door de Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren. Hij bekleedt eveneens functies ten opzichte van het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten en het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten.

Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten (IAB)

Het IAB is een publiekrechtelijke beroepsorganisatie thans geregeld door de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen. Het ziet toe op de opleiding en verzekert de permanente organisatie van een korps van specialisten die bekwaam moeten zijn om de functies van accountant en belastingconsulenten uit te oefenen. Het zal ook de organisatie van deze functies controleren en bijsturen, met alle noodzakelijke waarborgen inzake bekwaamheid, onafhankelijkheid en professionele rechtschapenheid.

Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR)

Het IBR is de beroepsorganisatie met rechtspersoonlijkheid opgericht door de wet van 22 juli 1953 en heeft tot doel te waken over de

opleiding van en te voorzien in de organisatie van een bestendig korps van specialisten die bekwaam zijn de functie van bedrijfsrevisor te vervullen met alle vereiste waarborgen van bevoegdheid, onafhankelijkheid en beroepseerlijkheid en toezicht uit te oefenen op de behoorlijke uitvoering van de aan zijn leden toevertrouwde opdrachten.

Internationaal Monetair Fonds (IMF)

Het IMF is een internationale multilaterale organisatie voor monetaire zaken met 186 lidstaten die zich richt op het promoten van internationale monetaire samenwerking, het waarborgen van financiële stabiliteit, het vergemakkelijken van internationale uitwisselingen, het bijdragen tot een hoge werkgelegenheid en economische stabiliteit, alsook het terugbrengen van de armoede.

International Accounting Standards Board (IASB)

De IASB, die in 1973 werd opgericht door de boekhoudinstituten van negen landen, is thans een onafhankelijke organisatie geworden. Hij heeft tot doel het opstellen en openbaar maken van internationale standaarden voor financiële verslaggeving voor de weergave van financiële overzichten, alsook het promoten van hun toepassing en veralgemening op wereldvlak. Hij stelt meer

bepaald de “International Financial Reporting Services” (IFRS) op. Deze worden meestal in het Europees Recht opgenomen in de vorm van een Verordening van de Europese Commissie.

International Federation of Accountants (IFAC)

De IFAC, een internationale organisatie die het algemeen belang dient, tracht het accountancy-beroep uit te bouwen op wereldvlak en bij te dragen tot de ontwikkeling van degelijke internationale economieën door hoogstaande beroepsstandaarden in te voeren (met name de “*International Standards on Auditing*”), en tot door internationale convergentie. De IFAC bestaat uit professionele ordes, waaronder in België het Instituut van de Bedrijfsrevisoren en het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten.

International Financial Reporting Standards (IFRS)

De IFRS zijn, samen met hun voorgangers, de *International Accounting Standards* (IAS) die nog slechts gedeeltelijk van toepassing zijn, internationale standaarden voor financiële verslaggeving voor de weergave van financiële overzichten zoals opgesteld door de IASB (zie ook IASB). De “*full IFRS*”, die het geheel van de IFRS omvatten, zijn van toepassing

op de genoteerde vennootschappen. De IFRS voor KMO's, dat op 9 juli 2009 werd bekendgemaakt door de IASB, is een afzonderlijke standaard van ongeveer 230 pagina's, aangepast aan de specifieke noden en vaardigheden van kleinere ondernemingen. Talrijke beginselen van de "full IFRS" inzake de verwerking en waardering van activa, passiva, opbrengsten en kosten, werden vereenvoudigd. Daarnaast werden de punten waarvan wordt verondersteld dat zij niet van belang zijn voor KMO's weggelaten en werd de hoeveelheid te verstrekken informatie aanzienlijk verminderd. De "full IFRS" zijn in België verplicht voor de geconsolideerde jaarrekening van de genoteerde vennootschappen, kredietinstellingen en verzekeringsondernemingen. De IFRS voor KMO's mogen op dit ogenblik niet worden toegepast op de jaarrekeningen van KMO's die bij de Nationale Bank van België moeten worden neergelegd.

International Public Sector Accounting Standards (IPSAS)

De IPSAS zijn de internationale boekhoudnormen voor de overheidssector, ontwikkeld door een comité van de IFAC. Deze normen werden met name goedgekeurd door de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), de Europese Commissie en de NAVO.

International Standards on Auditing (ISA)

De ISA's zijn de door de International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) goedgekeurde internationale controlestandaarden. Zij beogen een betere kwaliteit van de financiële verslaggeving door te voorzien in de beste controlewerkzaamheden op basis van de beste praktijken wereldwijd.

Micro-entiteiten

Categorie van zeer kleine entiteiten die door de Europese Unie worden vrijgesteld van het merendeel van de boekhoudverplichtingen thans voorzien in de vierde en de zevende richtlijn vennootschapsrecht. Volgens de laatste stand van de wetgevende werkzaamheden zouden tot deze categorie de entiteiten behoren die voldoen aan de volgende criteria:

- minder dan tien werknemers;
- een balanstotaal van minder dan 350.000 EUR;
- een omzet van minder dan 700.000 EUR.

Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)

De OESO is een internationale organisatie die de regeringen helpt een antwoord te vinden

op de economische-, maatschappelijke- en bestuursuitdagingen. De OESO verenigt de staten met een markteconomie die worden geregeerd op basis van democratische beginselen teneinde duurzame economische groei te stimuleren, werkgelegenheid te bevorderen, de levensstandaard te verhogen, financiële stabiliteit te waarborgen, economische ontwikkelingen in andere landen te ondersteunen en een bijdrage te leveren aan de groei van de wereldhandel.

Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB)

De PCAOB werd in 2002 opgericht door de Amerikaanse wet Sarbanes-Oxley om toezicht te houden op de audit van genoteerde vennootschappen ter bescherming van de investeerdersbelangen en het algemeen belang. De PCAOB beoogt het opmaken van duidelijke, integere en onafhankelijke controleverklaringen.

Raad van Europa

De Raad van Europa, die te Straatsburg zetelt, verenigt 47 landen en dus bijna het volledige Europees continent. Deze organisatie werd op 5 mei 1949 opgericht door tien staten met als doel in Europa een gemeenschappelijke democratische en juridische ruimte tot stand te brengen gebaseerd op het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens en an-

dere referentieteksten over de bescherming van het individu.

Rekenhof

Het Rekenhof is een collaterale instelling van het Parlement opgericht, door de Grondwet. Het is belast met de externe controle op de begrotings-, boekhoudkundige en financiële verrichtingen van de federale Staat, de Gemeenschappen, de Gewesten, de openbare instellingen die ervan afhangen, en de provincies. De controle op de gemeenten behoort niet tot de bevoegdheid van het Rekenhof.

Sarbanes-Oxley wet

Deze Amerikaanse federale wet van 2002 over de hervorming van de boekhouding van genoteerde vennootschappen en de bescherming van investeerders heeft diverse regels opgelegd inzake de boekhouding, de financiële transparantie en de audit. Deze wet kwam tot stand naar aanleiding van de financiële schandalen in Amerika begin 2000, in het bijzonder die van Enron en WorldCom.

Vennootschap met sociaal oogmerk (VSO)

De in 1995 ingevoerde Vennootschap met Sociaal Oogmerk (VSO) kan als hoofdactiviteit handelsactiviteiten uitoefenen maar

heeft niet tot doel winst te maken. Zij beoogt niet het verrijken van haar leden, onverminderd de uitkering van beperkte dividenden.

Vierde Europese richtlijn

Het gaat om Richtlijn 78/660/EEG van 25 juli 1978 betreffende de jaarrekening van bepaalde vennootschapsvormen. Deze richtlijn, die thans het voorwerp uitmaakt van een ruim hervormingsproject van de Europese Unie, voorziet meer bepaald in de verplichting tot openbaarmaking van de jaarrekening voor de vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid.

Vzw, kleine, grote en zeer grote

1. Kleine vereniging

De kleine vereniging is deze die op de afsluitdatum van het boekjaar geen of hoogstens één van de volgende drie criteria bereikt:

- een jaargemiddelde van vijf werknemers, uitgedrukt in voltijdse equivalenten;
- een totaal aan ontvangsten, andere dan uitzonderlijke ontvangsten, van 250.000 EUR, exclusief btw;
- een balanstotaal van 1.000.000 EUR.

De kleine verenigingen mogen zich tot een boekhouding op kasbasis beperken. Zij kunnen niettemin kiezen om zich op vrijwillige basis te onderwerpen aan de boekhoudkundige verplichtingen van de grote en zeer grote verenigingen.

2. Grote vereniging

Een vereniging wordt als groot beschouwd indien zij twee of drie van de hieronder genoemde drempels bereikt:

- een jaargemiddelde van vijf werknemers, uitgedrukt in voltijdse equivalenten;
- een totaal aan ontvangsten, andere dan uitzonderlijke ontvangsten, van 250.000 EUR, exclusief btw;
- een balanstotaal van 1.000.000 EUR.

De grote verenigingen moeten een volledige boekhouding voeren en hun jaarrekening opstellen conform de bepalingen van het koninklijk besluit van 19 december 2003 [verkort schema].

3. Zeer grote vereniging

Een vereniging wordt als zeer groot beschouwd indien zij:

- a) hetzij een jaargemiddelde van meer dan 100 werknemers telt, uitgedrukt in voltijdse equivalenten;
- b) hetzij minstens twee van de drie volgende drempels overschrijdt:
  - een jaargemiddelde van meer dan 50 werknemers, uitgedrukt in voltijdse equivalenten;
  - een totaal aan ontvangsten, andere dan uitzonderlijke ontvangsten, van meer dan 6.250.000 EUR, exclusief btw;
  - een balanstotaal van meer dan 3.125.000 EUR.

De zeer grote verenigingen zijn onderworpen aan het referentiestelsel van de grote verenigingen. Bovendien moeten zij de controle op deze laatste toevertrouwen aan een bedrijfsrevisor. Hun jaarrekening zal overeenkomstig het "volledig schema" moeten worden opgesteld.

Wereldbank

De Wereldbank is een essentiële bron van financiële en technische bijstand aan ontwikkelingslanden over de hele wereld. Het heeft als doel het bestrijden van armoede, het verkrijgen van duurzame resultaten en het helpen van de bevolkingen om op eigen benen te staan en hun omgeving te beheersen door de aanlevering van hulpmiddelen, de overdracht van kennis, de capaciteitsopbouw en het opbouwen van partnerschappen in de openbare en private sector.

De Wereldbank is in essentie geen bank: ze bestaat uit twee unieke ontwikkelingsinstellingen waarvan het kapitaal wordt beheerd door 187 lidstaten: De Internationale Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (IBWO) en de Internationale Vereniging van de Ontwikkeling (IDA).